

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інституту
Архітектури, будівництва та
енергетики

Мирослав МАЗУР

_____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

Освітній рівень	Перший (бакалавр)
Галузь знань	<u>19 Архітектура та будівництво</u>
Спеціальність	<u>193 Геодезія та землеустрій</u>
Освітня програма	<u>Геодезія та землеустрій</u>
Статус дисципліни	<u>Обов'язкова</u>
Мова викладання	<u>Українська</u>

2024 р.

Розробник:

Доцент кафедри технології захисту навколишнього середовища та безпеки праці

к.т.н., доцент

iryna.perkun@nung.edu.ua

Ірина ПЕРКУН

Схвалено на засіданні кафедри

технології захисту навколишнього середовища та безпеки праці

Протокол від « 30 » серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри

технології захисту навколишнього середовища та безпеки праці

Галина ГРИЦУЛЯК

Узгоджено:

Узгоджено:

Завідувач випускової кафедри
геодезії та землеустрою
д.географічних наук, проф.

Микола ПРИХОДЬКО

Гарант ОПП «Геодезія та землеустрій»
Спеціальність 193 «Геодезія та землеустрій»
к. т.н., доц.

Володимир РОМАНЮК

1 ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

<p>Мета і завдання дисципліни</p>	<p>Метою вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності та цивільний захист» є надання студентам знань, умінь і навичок для здійснення діяльності, в тому числі професійної, за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та призвести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, а також формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку.</p> <p>Завдання курсу полягає у набутті студентами знань, вмінь та навичок вирішувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки функціонування об'єктів галузі.</p>
<p>Посилання на розміщення дисципліни на навчальній платформі</p>	<p>https://dn.nung.edu.ua/course/view.php?id</p>
<p>Попередні вимоги для вивчення дисципліни (пререквізити)</p>	<p>Фізика</p>
<p>Постреквізити</p>	<p>Бакалаврська робота</p>
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПР 1. Вільно спілкування в усній та письмовій формах державною та іноземними мовами, з питань професійної діяльності. ПР 2. Організовувати і керувати професійним розвитком осіб і груп. ПР 3. Доносити до фахівців і не фахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументацію.</p>
<p>Компетентності</p>	<p>ЗК 1. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 8. Здатність працювати в команді. ЗК 9. Здатність до міжособистісної взаємодії. ЗК 13. Здатність зберігати, примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної галузі, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. СК 1. Здатність застосовувати фундаментальні знання для аналізу явищ природного і техногенного походження при виконанні професійних завдань у сфері геодезії та землеустрою. СК 2. Здатність застосовувати теорії, принципи, методи фізико-математичних, природничих, соціально-економічних, інженерних наук при виконанні завдань геодезії та землеустрою. СК 8. Здатність здійснювати професійну діяльність у сфері геодезії та землеустрою з урахуванням вимог професійної і цивільної безпеки. охорони праці, соціальних, екологічних, етичних, економічних аспектів.</p>
<p>Підсумковий контроль, форма</p>	<p>Екзамен</p>
<p>Перелік соціальних, «м'яких» навичок</p>	<p>Комунікативні; логічного мислення; самодисципліни й самоконтролю; бажання вчитися та постійно розвиватися; здатність розуміти чийсь</p>

(soft skills)	почуття і контролювати свої; здатність справлятися із серйозними змінами і зберігати працездатність; висока стресостійкість і тривале якісне виконання роботи тощо.
---------------	---

2 ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1) щодо відвідування занять і поведінки на них

Реалізація освітнього процесу з дисципліни відповідає вимогам **«Положення про організацію освітнього процесу в ІФНТУНГ» зі змінами 2023 р. і 2024 р.**

(https://docs.google.com/document/d/1_qAaw1zMAbBD9ZduSbD0vJ4OkeLoHAIt4DjABQIPjRI/edit).

Відвідування всіх занять з дисципліни відповідно до розкладу є обов'язковим. Відпрацювання пропущених з будь-якої причини занять регламентує **«Положення про відпрацювання студентами навчальних занять, що передбачені чинними навчальними планами»**, яке затверджено ректором 13.10.2015.

(https://drive.google.com/file/d/1Fbx_ZE1hiW-gFFg5fp9rRJ-4QY-0zB22/view).

Згідно з ним студенти в обов'язковому порядку зобов'язані відпрацьовувати програмний матеріал з дисциплін навчального плану передбачених чинним графіком навчального процесу, не засвоєний ними із-за пропущених занять. Пропуски студентами занять фіксують науково-педагогічні працівники в журналі обліку роботи викладача. Відпрацювання пропущених занять проводиться за графіком за поданням викладачів та доводиться до відома студентів на сайтах кафедри або інших інформаційних ресурсах. Матеріал пропущених студентами лекційних та практичних занять засвоюється ними самостійно за консультаційними рекомендаціями викладачів, які проводять ці заняття, з наступною перевіркою та оцінкою відповідним викладачем рівня знань. Всі матеріали з відпрацьованих студентами пропущених занять зберігаються на кафедрі до кінця навчального року.

Відпрацювання пропущених занять за відсутності хвороби здобувача повинні проводитись зазвичай до дати проведення наступного заняття з даної дисципліни.

Дистанційна форма навчання передбачає виконання здобувачами вимог **«Положення про дистанційне навчання в ІФНТУНГ»** (<https://drive.google.com/file/d/1LrLmaUVLMolj-9t8QzvqulLVZ8wG38Hi/view>) та **«Положення про електронні навчальні курси ІФНТУНГ»** (<https://docs.google.com/document/d/e/2PACX-1vQvEWsCmSAIUeIBJ5Ig8FzAueIWB7EThPCiomN6D2K0RZVM5gbIXWSZfc8jiz4IBw/pub>).

Дуальна форма вивчення дисципліни проводиться згідно вимог **«Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти в ІФНТУНГ»** (https://docs.google.com/document/d/1oHHzcr0-zmDHDufWyyP2Y4I_GKTwfAOc/edit).

Відповідно до наказу № 224 від 14 серпня 2023 р. всі учасникам освітнього процесу у процесі його реалізації повинні використовувати виключно корпоративну електронну пошту з доменним ім'ям **pung.edu.ua**.

Здобувач повинен вчасно виходити на зв'язок відповідно до графіка занять і посилення в електронному розкладі. Запізнення, що перевищує 5 хв фіксується у електронному журналі викладача. При відеоконференції з метою ідентифікації здобувач зобов'язаний ввімкнути відеокамеру і не вимикати до кінця пари. При виконанні контрольних робіт та інших контрольних заходів здобувач повинен чітко дотримуватись термінів їх виконання. Робота, надіслана з запізненням або не з корпоративної пошти здобувача, не розглядається і оцінюється 0 балів.

2) щодо дотримання принципів академічної доброчесності

Реалізація освітнього процесу з дисципліни передбачає виконання всіма сторонами принципів академічної доброчесності, які в ІФНТУНГ регламентує **«Положення про академічну доброчесність працівників та здобувачів вищої освіти ІФНТУНГ»**, що

введено в дію наказом ректора ІФНТУНГ [від 13 грудня 2019 року № 327](#) зі змінами, внесеними в 2020 р. і 2022 р.

<https://docs.google.com/document/d/16H26322MbCqjqkFT2IGDwlcNm-Y7siFjgYGcOchDDKU/edit>.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

За дистанційної форми вивчення дисципліни здобувач повинен самостійно виконувати контрольні роботи, модульні контролю із ввімкненою відеокамерою і своєчасно надсилати їх викладачу, самостійно виконати та оформити відповідно до чинних університеті стандартів курсовий проєкт.

За очної форми вивчення дисципліни контрольні роботи, модульні контролю, інші форми контролю знань здобувачів проводяться в комп'ютерному класі кафедри з використанням наявних там технічних засобів. Здобувач повинен працювати за комп'ютером самостійно, не звертатись за допомогою до колег, не вмикати мобільний телефон, як калькулятор застосовувати відповідний додаток комп'ютера, а не телефона.

3) щодо оцінювання

Загальна оцінка курсу знаходиться як сума балів, одержаних здобувачем за виконання шості практичних робіт та виконання завдань двох модульних контролів (див. таблицю 8).

Процедури допуску і складання заліку з дисципліни відповідають вимогам **«Положення про порядок проведення екзаменів та диференційованих заліків»**
https://drive.google.com/file/d/1Fbx_ZE1hiW-gFFg5fP9rRJ-4QY-0zB22/view

За дистанційної форми навчання виконуються вимоги **«Положення щодо організації поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій»**
<https://docs.google.com/document/d/1bVEPpf0TNyLy09qMtQXv266OnLUI0l-0/edit>.

Семестровий диференційований залік - це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу з певної дисципліни лише на підставі результатів поточних оцінок протягом семестру та виконаних індивідуальних завдань (розрахункових, графічних тощо). Невиконання індивідуальних завдань, які в навчальному плані визначені як частина навчальної дисципліни, може бути підставою виставлення з дисципліни оцінки «незадовільно». Семестровий диференційований залік планують за відсутності екзамену і не передбачає обов'язкову присутність здобувача освіти очної форми навчання. Семестрова залікова оцінка здобувачам вищої освіти денної форми навчання виставляється до початку поточного семестрового контролю.

Здобувач освіти допущений до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені навчальним планом та робочою навчальною програмою на семестр з цієї дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (за шкалою ЄКТС отримав ≥ 35 бали з дисципліни).

Здобувачі вищої освіти, які протягом навчального семестру до початку поточного семестрового контролю з будь-якого навчального предмета (дисципліни) набрали ≤ 34 бали, згідно з наказом № 225 від 18 липня 2024 р. можуть покращити результати навчання та отримати допуск до семестрового контролю.

4) щодо кінцевих термінів (дедлайнів) та перескладання

Кінцеві терміни відпрацювання пропущених занять та перескладання контрольних заходів регламентує **«Положення про відпрацювання студентами навчальних занять, що передбачені чинними навчальними планами»**

https://drive.google.com/file/d/1Fbx_ZE1hiW-gFFg5fP9rRJ-4QY-0zB22/view. У здобувача є можливість перескласти контрольні роботи та модульні контролю відповідно до вимог «Положення про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу студентів» https://drive.google.com/file/d/1YeqiMjmBj-fKhWaiYIutYc66_0T3uPzA/view.

ПРОГРАМА5) щодо визнання результатів навчання у неформальній освіті (у випадку наявності такої можливості)

Якщо результати навчання, одержані у неформальній освіті здобувача, близькі до певних програмних результатів навчання, передбачених робочою програмою даної дисципліни, то ця частина результатів може бути визнана відповідно до вимог **«ПОЛОЖЕННЯ про порядок визнання результатів навчання отриманих у неформальній та інформальній освіті в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу»**, що введено у дію з 09 листопада 2020 року наказом ректора [від 09 листопада 2020 року № 283](https://docs.google.com/document/d/1ugtRgE4cDqvK41-NzMm4lce7r1rvVF2qy8ZGcmt9dI/edit) зі змінами 2020, 2022 і 2023 рр. (<https://docs.google.com/document/d/1ugtRgE4cDqvK41-NzMm4lce7r1rvVF2qy8ZGcmt9dI/edit>)

Уніфікована інформація

6) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до Положення про звернення здобувачів вищої освіти з питань, пов'язаних з освітнім процесом, затвердженого наказом ректора університету № 43 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://griml.com/L3VUV>.

7) щодо конфліктних ситуацій

Спілкування учасників освітнього процесу (викладачі, здобувачі) відбувається на засадах партнерських стосунків, взаємопідтримки, взаємоповаги, толерантності та поваги до особистості кожного, спрямованості на здобуття істинного знання. Вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до Положення про вирішення конфліктних ситуацій в ІФНТУНГ, затвердженого наказом ректора університету № 44 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://griml.com/i42PI>.

8) щодо опитування здобувачів вищої освіти

Після завершення курсу здобувачу надається можливість пройти опитування стосовно якості викладання дисципліни за покликанням <https://nung.edu.ua/department/yakist-osviti/04-anketuvannya>

9) щодо політики використання інструментів генеративного штучного інтелекту в навчальному процесі

Всі учасники освітнього процесу повинні дотримуватись базових принципів використання інструментів генеративного штучного інтелекту відповідно до Положення про загальні політики використання інструментів генеративного штучного інтелекту в навчальному процесі ІФНТУНГ, затвердженого наказом ректора університету від 15.03.2024 року №82. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://salol.li/1E36Aae>.

3 ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Обсяг навчальної дисципліни

Ресурс годин на вивчення дисципліни характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Ресурс годин на вивчення дисципліни

Найменування показників	Усього	Семестр 8
Кількість кредитів ECTS	3	3
Загальний обсяг часу, год	90	90
Аудиторні заняття, год, у т.ч.:	30	30
- лекційні заняття	16	16
- практичні заняття	14	14
- лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота, год	60	60
Форма семестрового контролю	Екзамен	Екзамен

3.2 Лекційні заняття

Тематичний план лекційних занять характеризує таблиця 2.

Таблиця 2 – Тематичний план лекційних занять

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Кількість годин	Література
М 1	Безпека життєдіяльності та цивільний захист	16	
ЗМ 1	Безпека життєдіяльності	8	
Т 1.1	БЖД. Поняття та визначення. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик, як кількісна оцінка небезпек.	2	5. підрозділи 1.2, 1.4, 1.7
Т 1.2	Природні загрози, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки.	2	5. підрозділи 2.1- 2.6
Т 1.3	Техногенні небезпеки та їхні наслідки. Радіаційна безпека. Хімічна безпека	2	5. підрозділи 3.5-3.6
Т 1.4	Промислові аварії, катастрофи та їхні наслідки. Небезпечні події на транспорті та транспортних комунікаціях. Гідрологічні аварії. Пожежна безпека	2	5. підрозділи 3.3-3.4
ЗМ2	Цивільний захист	8	
Т 2.1	Законодавча та нормативна база з питань Цивільного захисту. Моніторинг небезпек, що можуть спричинити надзвичайні ситуації	2	1. підрозділи 1.1-1.3
Т 2.2	Ідентифікація і декларування об'єктів підвищеної небезпеки	2	1. підрозділи 1.1-1.4
Т 2.3	Планування заходів з питань цивільного захисту	2	1. підрозділи 1.2, 1.4,

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Кількість годин	Література
			1.7
Т 2.4	Прогнозування і оцінювання радіаційної обстановки . Іонізуюче випромінювання . Дози опромінювання. Радіаційний і хімічний захист.	1	2. підрозділи 2.1- 2.6
Т 2.5	Забезпечення заходів і дій у межах єдиної державної системі цивільного захисту	1	3. підрозділи 3.5-3.6

3.3 Практичні заняття

Теми практичних занять дисципліни наведено у таблиці 3.

Таблиця 3 – Теми практичних занять

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем практичних занять(Т)	Кількість годин	Література
М 1	Безпека життєдіяльності та цивільний захист	14	
ЗМ1	Безпека життєдіяльності	8	
П 1.1	Оцінювання радіаційної обстановки за допомогою приладів радіаційної розвідки і дозиметричного контролю	1	2. с. 37 - 44
П 1.2	Оцінювання хімічної обстановки за допомогою приладів хімічної розвідки	1	2. с. 19-27
П 1.3	Спеціальна обробка (видалення з особового складу радіоактивних речовин (РР), знешкодження ОР і бактерійних засобів (БЗ))	2	3 с. 22-27
П 1.4	Нітрати в продуктах харчування	2	3. с. 14 - 18
П 1.5	Перша допомога при невідкладних станах	2	3. с. 4-14
ЗМ2	Цивільний захист	6	
П 2.1	Засоби індивідуального захисту органів дихання	2	2 с. 8-19
П 2.2	Захист людини в побутових умовах від небезпечних факторів впливу навколишнього середовища	1	3. с.27-32
П.2.3	Захист людини від електромагнітного випромінювання	1	3. с. 18 - 22
П 2.4	Основні визначення при прогнозуванні і оцінці хімічної обстановки.	1	2 с.4-8
П 2.5	Прогнозування і оцінювання хімічної обстановки під час аварій на хімічно небезпечних об'єктах	1	2. с. 45-72

3.4 Лабораторні заняття

Лабораторні заняття не передбачені

3.5 Завдання для самостійної роботи здобувача

Види самостійної роботи у межах даного курсу наводяться у таблиці 5.

Таблиця 4 – Види самостійної роботи

Найменування видів самостійної роботи	Кількість годин
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	10
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	40
Підготування до практичних занять та контрольних заходів	10
Підготування до лабораторних робіт, звітів протоколів з лабораторних робіт	-
Виконання курсової роботи	-
Усього годин	60

Перелік матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення, наведено у таблиці 5.

Таблиця 5 – Матеріал, що виноситься на самостійне вивчення

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, що виносяться на самостійне вивчення (Т)	Кількість годин	Література
М 1	Безпека життєдіяльності та цивільний захист	40	
ЗМ1	Безпека життєдіяльності	20	
Т 1.1	Головні визначення безпеки життєдіяльності	4	1.2
Т 1.2	Критерії переходу небезпечної події у НС, одиниці виміру показників класифікаційної ознаки НС та їхні порогові значення у природному середовищі, виробничій, транспортній та інших сферах життєдіяльності.	4	4.5.3
Т 1.3	Розробка ризик-стратегії з метою зниження вірогідності реалізації ризику і мінімізації можливих негативних наслідків. Вибір методів управління виявленим ризиком.	4	4.9.6 3.8
Т 1.4	Ідентифікація та оцінювання рівня небезпеки за допомогою імовірнісних структурно-логічних моделей. Обґрунтування категорії ОГ за рівнем загрози техногенного, природного і терористичного характеру та ступенем їхньої захищеності.	4	4.8 2.1
Т 1.5	Обґрунтування категорії ОГ за рівнем загрози техногенного, природного і терористичного характеру та ступенем їхньої захищеності.	4	4.7 2.2
ЗМ2	Цивільний захист	20	
Т 2.1	Класифікація НС в Україні. Функціональна підсистема моніторингу і прогнозування НС. Моніторинг небезпек, що можуть спричинити НС	3	5.1 1

Т 2.2	Розробка планів захисту ОГ в особливий період. Прогнозування обстановки та планування заходів захисту в зонах радіоактивного, хімічного і біологічного зараження.	4	5.3 3
Т 2.3	Противибуховий і протипожежний захист	3	5.5 4
Т 2.4	Оцінка інженерної обстановки та соціально-економічних наслідків НС	3	5.6 5
Т 2.5	Оцінка хімічної обстановки за допомогою приладів хімічної розвідки	3	5.7 3
Т 2.6	Класифікація НС в Україні. Функціональна підсистема моніторингу і прогнозування НС. Моніторинг небезпек, що можуть спричинити НС	4	5.1 1
	Усього годин	40	

Контроль за опрацюванням тем, винесених на самостійне навчання, входить до поточного оцінювання за відповідними змістовими темами.

4 НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Основна література

1. Цивільний захист [Текст] : навчальний посібник / І.В. Перкун, В.Г. Погребняк – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, - 2023 – 95 с. – (Каф. Техногенно-екологічної безпеки та охорони праці).
https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=475045
2. Безпека життєдіяльності та цивільний захист. [Електронний ресурс] : практикум. Ч - 2 / Перкун І. В., Погребняк В. Г. - Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2021 - 38 с.
https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=465939
3. Безпека життєдіяльності та цивільний захист. [Електронний ресурс] : практикум. Ч - 1 / Пашенко О. В., Перкун І. В., Погребняк В. Г. - Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2020 - 73 с.
https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=463102
4. Безпека життєдіяльності [Електронний ресурс] : конспект лекцій. Ч - 2 / І.В. Перкун, В.Г. Погребняк – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, - 2019 – 75 с.
https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=455314
5. Безпека життєдіяльності [Електронний ресурс] : конспект лекцій. Ч - 1 / І.В. Перкун, В.Г. Погребняк – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, - 2018 – 65 с.
https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=455263
6. Безпека життєдіяльності [Текст]: навч. посіб. / Г.М. Кривенко, Я.М. Семчук, Л.Я. Савчук, І.О. Камаєва - Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2010 – 461с.

4.2 Додаткова література

7. Збірник нормативно-правових актів з питань надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру. Вип.3. Під заг. ред. В.В.Дурдинця- Київ: Агенство “Чорнобильінтерінформ”, 2001.-532с.
8. Безпека життєдіяльності /За ред. Я.І. Бедрія. – Львів: Афіша, 1999.– 275 с.
9. Державні санітарні правила і норми роботи з візуальними дисплейними терміналами електронно-обчислювальних машин ДСанПІН 3.3.2.007-98.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0007282-98#Text>.
10. Вимоги щодо безпеки та захисту здоров'я працівників під час роботи з екранними пристроями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0508-18#Text>.

4.3 Інформаційні ресурси в Інтернеті

11. Перкун І.В. Електронний курс "«Безпека життєдіяльності та цивільний захист», сертифікат електронного курсу №000155 від 05.05.2021.
12. ДСанПІН 3.3.6.096-2002 Державні санітарні норми і правила при роботі з джерелами електромагнітних полів.
13. ДБН В.2.5-28-2018. Природне і штучне освітлення.

14. Державні санітарні норми та правила «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу».
15. Директива Ради Європейських Співтовариств 89/391/ЕЕС «Про впровадження заходів, що сприяють поліпшенню безпеки й гігієни праці працівників».
16. Конвенція МОП 187 «Про основи, що сприяють безпеці й гігієни праці».
17. Міжнародний стандарт SA8000: 2001 «Соціальна відповідальність». SAI SA8000: 2001 Social Accountability International.
18. Міжнародний стандарт ISO 45001 - Менеджмент системи професійного здоров'я та безпеки.
19. Офіційне інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/>.
20. Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи <http://www.mns.gov.ua/>.

5 ФОРМИ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ Й ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи навчання й оцінювання в межах дисципліни «Безпека життєдіяльності та цивільний захист» наведені в таблиці 6.

Таблиця 6 – Забезпечення програмних результатів навчання відповідними формами та методами

Шифр програмного результату навчання	Методи навчання (МН)	Форми і методи оцінювання (МФО)
РН 1, 2, 3	МН 1.1 – лекція МН 3.4 – практичні роботи МН 2.4 – мультимедійні методи МН 18 – методи самостійної роботи	МФО 1– іспит МФО 4 – поточний контроль МФО 6 – письмовий контроль МФО 8 – тестовий контроль МФО 9 – програмований контроль

Шифри програмного результату навчання запозичені з ОПІ, а їх зміст наведений в першому розділі даної програми.

6 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМИ НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Розподіл балів, які здобувачі освіти можуть отримати за результатами кожного виду поточного та підсумкового контролів, наведена в таблиці 7.

Таблиця 7 – Розподіл балів оцінювання

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
Контроль засвоєння теоретичних знань змістового модуля ЗМ1 (МФО 8, МФО 9)	30
Контроль засвоєння теоретичних знань змістового модуля ЗМ2 (МФО 8, МФО 9)	30
Контроль засвоєння практичних знань змістового модуля ЗМ1-ЗМ2 (МФО 4 МФО 6)	40
Усього балів	100

Поточний контроль засвоєння змістових модулів дисципліни ЗМ1, ЗМ2 здійснюються за тестовим методом (МФО8) з використанням програмованого контролю (МФО9) по завершенню вивчення змістовних модулів.

Здобувачі освіти можуть отримати заохочувальні бали за підготовку оглядів наукових праць, презентацій по одній із тем СРС дисципліни, виконання додаткових завдань, проходження курсів, опублікування тез чи наукових статей тощо. Сумарна кількість заохочуваних балів не більше 10.

За умови виконання усіх видів робіт, передбачених навчальним планом та програмою і підтвердження опанування на відповідному рівні результатів навчання, здобувачу вищої освіти виставляється семестрова оцінка з дисципліни у формі заліку. Присутність здобувача під час виставлення викладачем заліку з дисципліни не обов'язкова.

Для визначення ступеня оволодіння навчальним матеріалом з подальшим його оцінюванням застосовуються рівні навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, наведені в таблиці 8.

Таблиця 8 – Рівні навчальних досягнень

Рівні навчальних досягнень	Відсоток балу за виконання завдань	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
		Теоретична підготовка	Практична підготовка
Здобувач вищої освіти			
Відмінний	90...100	вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для вирішення поставлених перед ним завдань
Достатній	75...89	вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні недоліки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання
Задовільний	60...74	володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу	має елементарні, нестійкі навички виконання завдання
Незадовільний	менше 60	має фрагментарні знання (менше половини) у незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки	планує та виконує частину завдання за допомогою викладача

Результати навчання з дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою (від 1 до 100) з переведенням в оцінку за традиційною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» відповідно до шкали, наведеної в таблиці 9).

Таблиця 9 - Шкала оцінювання: національна та ECTS

Національна	Університетська (в балах)	ECTS	Визначення ECTS
Відмінно	90-100	A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
Добре	82-89	B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками
	75-81	C	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок
Задовільно	67-74	D	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків
	60-66	E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії
Незадовільно	35-59	FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як отримати залік або скласти іспит
	0-34	F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота

7. ЗАСОБИ НАВЧАННЯ

Навчальний процес відбувається в аудиторіях університету, оснащених мультимедійним обладнанням, навчальних та науково-дослідних аудиторіях кафедри технології захисту навколишнього середовища та безпеки праці, обладнаних відповідними технічними засобами, обладнанням, приладами (зокрема, в предметній тематичній аудиторії університету 0300, що закріплена за кафедрою та оснащена мультимедійним обладнанням). Крім того, використовується сучасна матеріально-технічна база університету, а саме: комп'ютерні класи загальноуніверситетського призначення, науково-технічна бібліотека та ін.